Any XXXV. N.º 1784 Barcelona, 1.r de juliol del 1938 Preu: 40 cts.

—A mi tant em fa que un llibre sigui escrit en anglès, com en alemany o en francès... Els entenc igualment.

—Caram!

—Sí, sí, igualment; ni una paraula de cap!

MUNDIAL HUMOR

OPORTUNITAT

L'altaveu.—Fem saber als nostres benvolguts ràdio-oients que avui s'ha celebrat el matrimoni de la senyoreta Tubau amb el jove Fornaguera. Desitgem als novells esposos tota mena de felicitats.

BON CONSELL

—Amic Ferrerons: tinc un client que perd la memòria. Què faríeu al meu lloc?

—Jo... el faria pagar a la pestreta.

Si pel carrer distret vas pots trobar-te amb un fracàs.

PÒRTIC

La gran creixença

CINQUANTA anys dintre l'existència d'una persona equivalen gairebé a una vida; però, mig segle dintre la història d'una ciutat és quasi res: un moment, un sospir, un instant.

Algú ha dit que la vida d'un ésser qualsevol no és més que un punt entre dues eternitats. Així, doncs, podem ben dir que l'últim mig segle de Barcelona no val més que allò que podria valer un buf fugisser.

Tot i això hem de convenir que aquesta mitja centúria de la ciutat nostra, val com una munió d'anys i de segles, puix que des de l'any 1888—any de l'Exposició Universal—, fins a l'actual del 1938, Barcelona ha viscut amb una intensitat que, potser, no en trobaríem altres precedents a la història.

És que Barcelona, més que desenvolupar-se d'una manera normal, ha esclatat en tots sentits. Fins a la data del 1888, Barcelona anava seguint un ritme ascendent, però sense estridències; però, d'aleshores ençà l'expandiment de Barcelona ha estat fora de tota ponderació. La nostra ciutat saltà per damunt de les muralles que l'oprimien, s'escampà per les planúries que la voltaven, s'enfilà per les muntanyes que la guaitaven de lluny, prengué lloc al mar, atansà els rius, aplanà les valls i féu de tot aquesta nostra ciutat meravellosa que ni nosaltres no deixem d'admirar.

El nostre gran poeta Verdaguer, en escriure la seva incomparable «Oda a Barcelona» devia estar segur d'exagerar i, amb tot, nosaltres podem constatar com vaticinava l'esplendor de la nostra ciutat amada.

Si se'ns pot admetre la comparació, gosarem a dir que l'Exposició del 88 va ésser la primera pedra de la nova Barcelona, d'aquesta Barcelona nostra que nosaltres diem que és la més bella ciutat del món.

No cal pas ésser massa entrat en anys per a veure la creixença de Barcelona. El parc de la Ciutadella, tanca encara els més íntims records del gran certamen vuitcentista, i entre aquells jardins tan ciutadans podem contemplar els darrers vestigis de la primera Exposició Universal de Barcelona.

Ara, mirat a la distància de mig segle, ens pot semblar que aquella Exposició va ésser una cosa senzilla, innocent, casolana; però l'esforç que realitzaren els patricis que regien la nostra ciutat ha culminat en aquesta ciutat nova que tots admirem i que s'ajeu des del mar fins al Tibidabo i des del Besòs al Llobregat.

Cervantes pogué dir que Barcelona era «en sitio y en belleza, única». Ara no sabem com s'expressaria l'immortal cavaller de la Manxa, si li fos possible retornar a les nostres platges i contemplar la gran urbs des dels cims de les veïnes muntanyes. Barcelona ha depassat tot elogi, perquè ella és el seu elogi únic.

Podríem haver passat sense comentaris aquest cinquantè aniversari de l'Exposició Universal de Barcelona; però ens ha semblat oportú deixar registrat en aquest indret aquell certamen singular del qual arrenca la vida exuberant de la Barcelona moderna.

Pocs són els testimonis vivents que poden donar-nos raó de com era la Barcelona d'aleshores; però, són incomptables els documents que ens expliquen com era la ciutat i com s'hi vivia. En cotejar les dues Barcelones sentim l'admiració de com s'ha obrat el prodigi i, dintre d'aquesta mateixa admiració, no podem menys que recordar la figura egrègia del gran patrici, model de virtuts cíviques, que concebí la magna Exposició i que tingué la ventura de fer de Barcelona una de les primeres ciutats d'Europa.

Amb pregon respecte i filial admiració recordem, doncs, la personalitat immortal de don Francesc de P. Rius i Taulet, alcalde de Barcelona.

JORDI SUBIRÀ

L'apoderat fugitiu

Per Jordi Català
Dibuixos de Llaveries

JAMES Red, recolzat a la borda del vaixell que el transportava a països d'enllà del mar on pensava poder cercar una nova situació, deixava volar la seva imaginació, tot contemplant la ciutat nadiua que anava esfumant-se en la llunyania. Tota la seva vida es presentava davant dels seus ulls com si fos una cinta cinematogràfica, amb tot el relleu, amb una precisió meravellosa. Àdhuc els records d'infant es mostraven amb una claredat de visió formidable, talment com si es tractés de quelcom viscut recentment. I una ombra de melangia envaïa la pensa de Red i li produïa una angoixa dolça i suau, però molt intensa, com quan la resignació comença a imposar-se al dolor aclaparador d'una dissort irreparable.

En pensar, però, en Sidney Kuht—aquell home que era la causa de totes les malvestats que l'afligien—, es sentia sobtadament arborat d'una gran indignació i totes les reflexions de serenitat i de conformisme s'esvaïen tot seguit. En rememorar els dramàtics incidents que anaren desenrotllant-se en el curs dels temps no gaire distants de l'enderrocament de la important casa de comerç que li havia deixat el seu pare, sentia en el més viu de la carn i en el més pregon de l'esperit, tot l'esborronament d'un benestar material perdut, i també la vergonya de no haver sabut salvar el bon nom i el prestigi de la casa. Car ell rebutjava amb energia la inculpació que sobre seu havien llançat bon nombre de coneguts que no volien aprofundir en l'examen dels motius i de llurs conseqüències. Certament que ell—James Red—havia estat un bon xic distret, amant del gaudi i de la bona vida i que no s'havia lliurat al negoci amb l'energia i l'activitat que calia, però tot això no era prou per a afirmar—com ho feien els murmuradors—que ell era el principal culpable del desastre. No; el qui ho era sense cap dubte, era Sidney Kuht, el seu apoderat, aquell en el qual havia posat la màxima confiança i que, abusant d'ella, havia menat la casa a la fallida, desapareixent alhora sense deixar més rastre que una carta plena de falsetats i d'inútils justificacions.

James Red es sentia endut per una ira exacerbada sempre que pensava en allò, àdhuc ara que, havent resolt considerar el passat com a no viscut, es dirigia a terres llunyanes i completament desconegudes a començar de nou, a lluitar desesperadament, a fer els diners que necessitava, no solament per viure amb dignitat, sinó també per a poder rehabilitar un bon xic el seu nom en mala hora desprestigiat. I que ara no faria pas com aleshores que es fiava completament d'un apoderat i ell es llançava als plaers i als esports i a «viure la vida», com deia sempre que hom li censurava el seu procedir. No; ara es consagraria per complet a fer una fortuna, oblidant en la febre dels afers totes les vicissituds passades.

Durant la travessia, James Red tingué moments de depressió i d'altres d'encoratjament, segons per on enfilés les seves reflexions. Així i tot, quan desembarcà estava força animat i es veia amb cor de lluitar amb totes les seves forces per tal de fer-se la nova posició que desitjava. Començà, doncs, les recerques pertinents, fent ús de les diverses lletres de recomanació que s'havia procurat, però el resultat li fou totalment advers. Les úniques places que li foren ofertes eren d'una importància ínfima i, per tant, no li solucionaven pas la seva situació; situació que anava

esdevenint precària a mesura que el temps passava i que la quantitat que duia disminuïa sensiblement.

Desesperat de no trobar quelcom acceptable i veient-se aviat en un estat angoixós, no tingué més remei que avenir-se a ocupar un lloc mal retribuït i completament desproporcionat als seus mereixements. I començà per a James Red un nou calvari que somogué el seu sistema nerviós i que actuà també damunt la seva constitució física, fins aleshores robustíssima. En pocs mesos s'aflaquí i envellí extraordinàriament, fins al punt que hauria estat molt difícil de reconèixer en ell aquell home cepat i ferm que, abans, era la característica de la seva figura.

Sortosament, un quant temps després i per aquelles casualitats que, a voltes, es presenten en els moments més crítics, fou recomanat al propietari d'una gran hisenda situada a l'interior del país. Quan es trobà enfront d'aquell, James sentí que quelcom de molt intim trontollava i es revoltava. Per bé que el nom que ostentava l'hisendat —Jack Smith— no li digué res, la seva figura li recordava la d'aquell odiat Sidney Kuht que, segons ell, era el culpable de tot el que li succeïa. Callà, però; tant per la inseguretat de la seva sospita, com per la conveniència de no espatllar amb una indiscreció i amb una actitud estranya, el bon camí que emprengué tot seguit l'entrevista. En efecte; d'aquesta en sortí un acord complet i James Red restava des d'aquell instant, amb un sou notable, a les ordres de Jack Smith, del qual seria secretari particular.

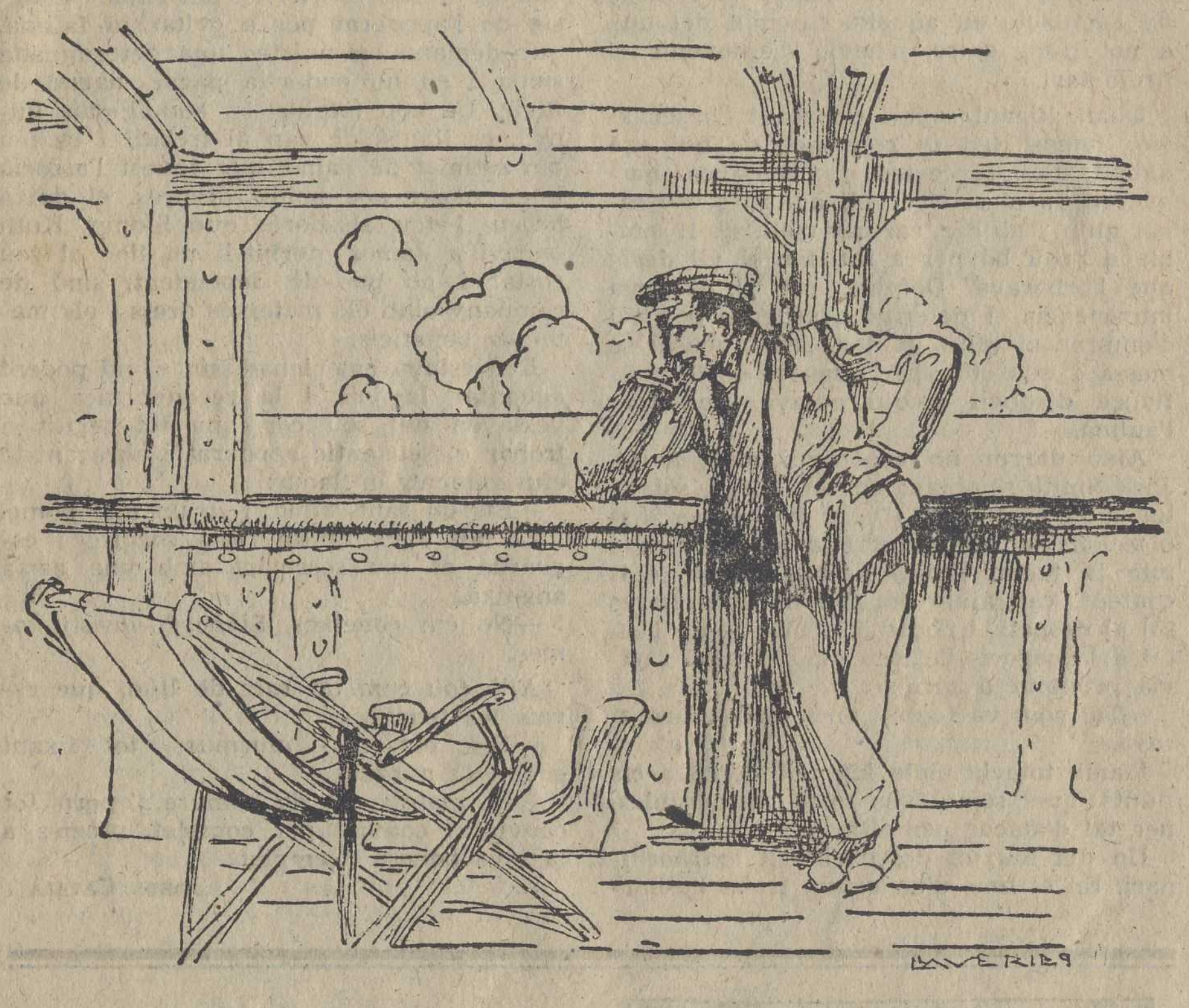

Així i tot, el dubte no s'esvaïa, ans al contrari: a mesura que tractava el seu

amo, s'anava convencent que no era altre que l'antic encarregat, tot i que la mudança física —i més que res la barba espessa que li emmarcava el rostre— el feia semblar tot un altre. La seva veu, però, i determinats modismes de llenguatge, el denunciaven sobrerament. D'altra part, les informacions que, molt dissimuladament, es procurà, feien coincidir la desaparició del seu apoderat amb el començ de l'actuació en aquella hisenda del qui, a no trigar gaire, n'havia d'esdevenir el propietari.

Quan, lligant caps i esforçant l'observació, James Red es convencé de qui era aquell, mil projectes de venjança nasqueren en el seu cervell agitat, sense saber quin realitzar, car cap d'ells no li semblava prou bo per a satisfer el vil desig que l'arborava. Dominà, per fi, la seva impaciència, i determinà esperar per tal d'emprar el mitjà millor, sense acusar-se massa i, sobretot, per guanyar-se la confiança d'aquell a qui odiava amb tota l'ànima.

Això darrer ho aconseguí molt aviat. Jack Smith semblava cansat, trist i, sobretot, molt preocupat, i veient les bones disposicions del seu secretari li confià gairebé tota la feina. James Red n'estigué molt content, car així romania llargues hores sol al despatx i podia informar-se de l'estat dels negocis del seu amo al qual s'havia proposat d'arruïnar.

—Tal com va fer ell amb mi!—murmurava.

I amb tota la mala intenció cercava els punts que semblaven més vulnerables, per tal d'atacar per allí.

Un dia féu un descobriment extraordinari. En el fons d'un calaix trobà l'esborrany d'una carta que anava encapçalada amb el seu propi nom. No cal pas dir que la llegí amb avidesa. En acabar, estava trasbalsat; el cor li bategava desaforadament i tenia els ulls plens de llàgrimes. En aquella carta, Sidney Kuth contava detalladament el molt que havia fet per a salvar la casa Red que, de feia temps, anava malament, en bona part per les disbauxes de James. Arribà tan amunt el desig de l'apoderat per a evitar la fallida, que demanà en préstec una determinada suma i en no poder-la pagar, hagué de fugir. Un cop intallat en aquell país llunyà, es llançà de cap al treball i es féu tan estimat de l'amo, que aquest l'associà i, en morir poc temps després, el deixà hereu. I fou aleshores que Sidney Kuth escriví a James oferint-li un lloc al seu costat i no pas de dependent, sinó de company amb els mateixos drets i els mateixos beneficis.

Red estava emocionadíssim i, no podent aguantar la joia i la reconeixença que vessaven del seu cor, anà tot seguit a trobar el seu antic apoderat i abraçant-lo efusivament, exclamà:

—Ets un sant, amic, i jo un mal home.

El fals Jack Smith restà sorprès i esguardà el seu secretari amb una certa angoixa.

—No em coneixes, Sidney?—insistí James.

Allò fou com un raig de llum que esvaís les tenebres.

—Ets, potser... —murmurà, tot fixant en ell la mirada.

—El mateix, el de sempre... però tot canviat... canviat per complet, gràcies a la teva bonesa exemplar.

JORDI CATALÀ

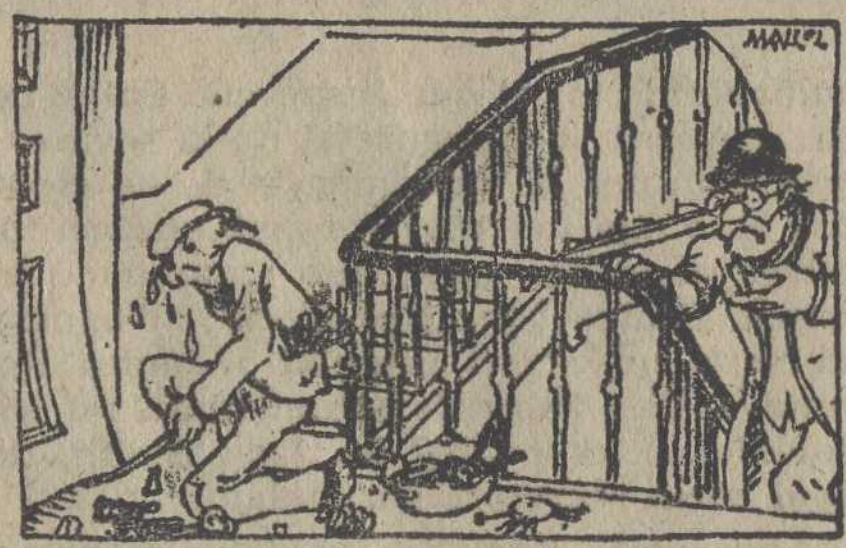

—¿No valdria més que en comptes de fer això us busquéssiu feina?

—¿Voleu més feina que la que em dóna obrir aquesta porta?

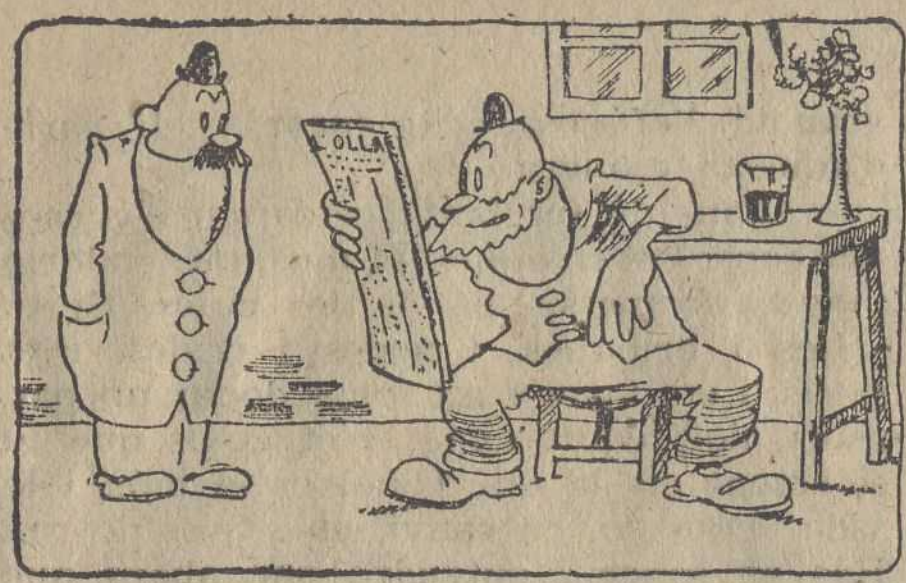

En Pere i en Berenguera
cerquen treball amb fallera.

Ja n'han trobat pel diari
i tots dos cuiten a anar-hi.

—Cal guardar un pas a nivell.
O ho feu bé o us hi va la pell!

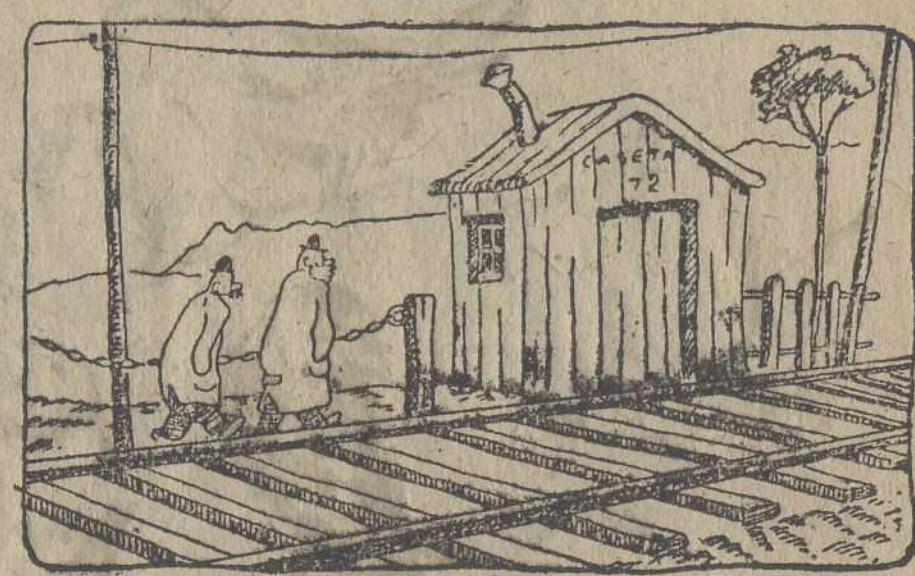

I ambdós a la feina van,
l'un cantant, l'altre xiulant.

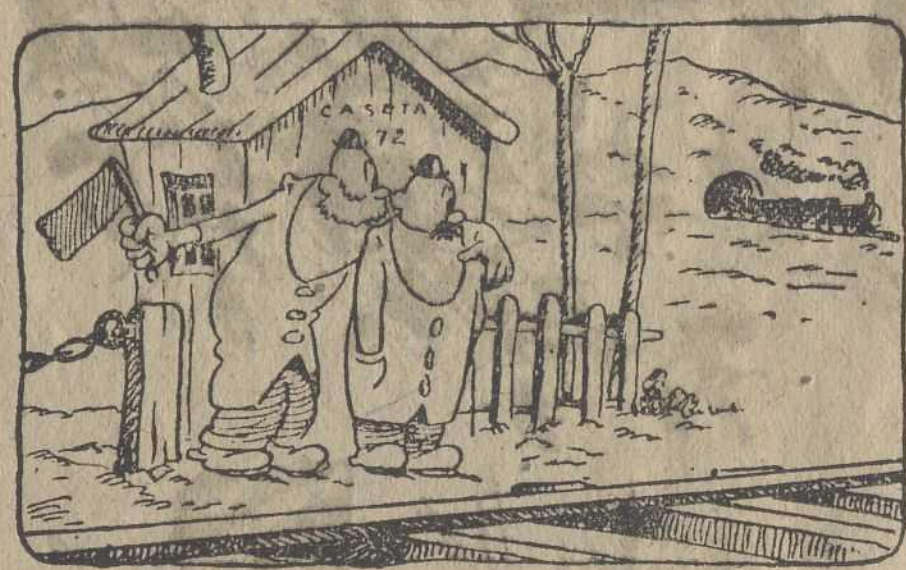

—Potser arrecerem-nos més,
que ja veig que ve l'exprés.

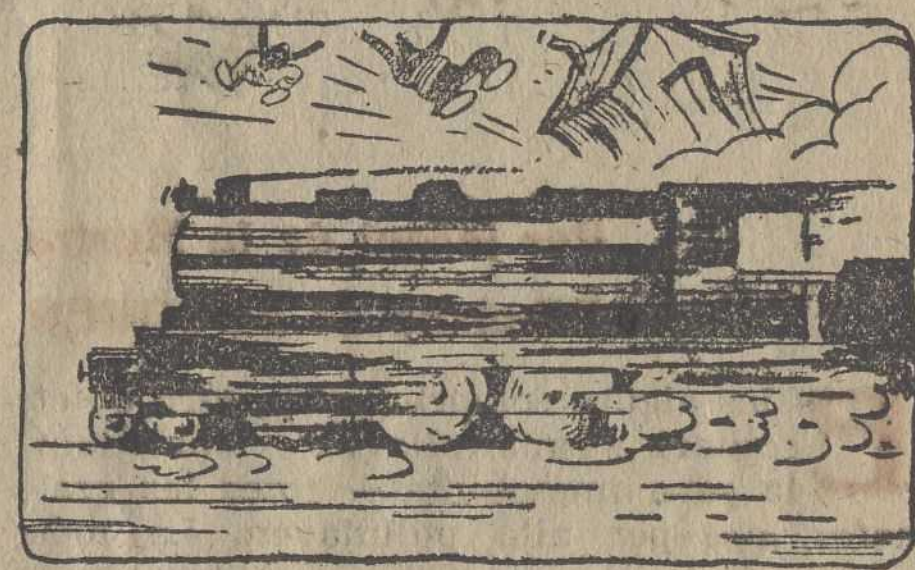

I l'exprés, corrent, s'engresca
i els llança a prendre la fresca.

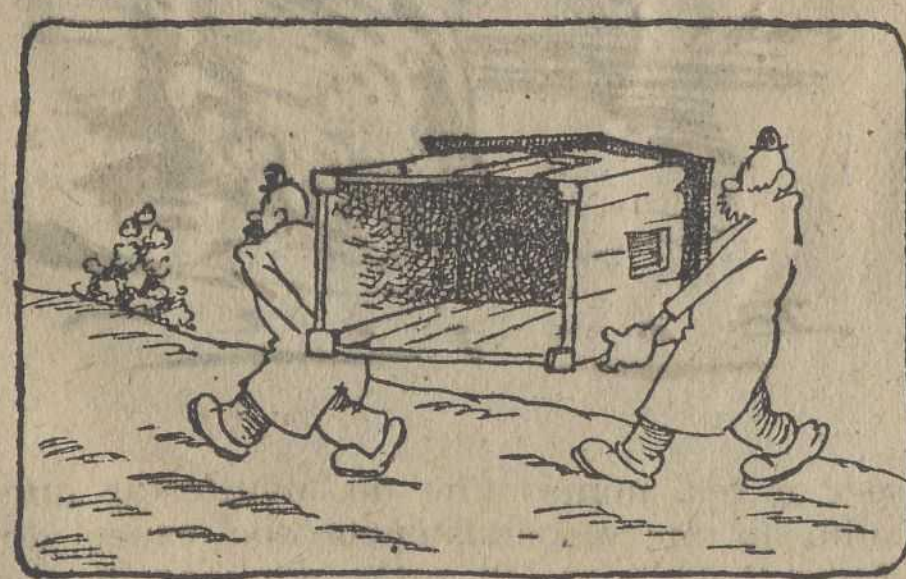

Com que a ells no els plau «volar»,
es canvien més enllà.

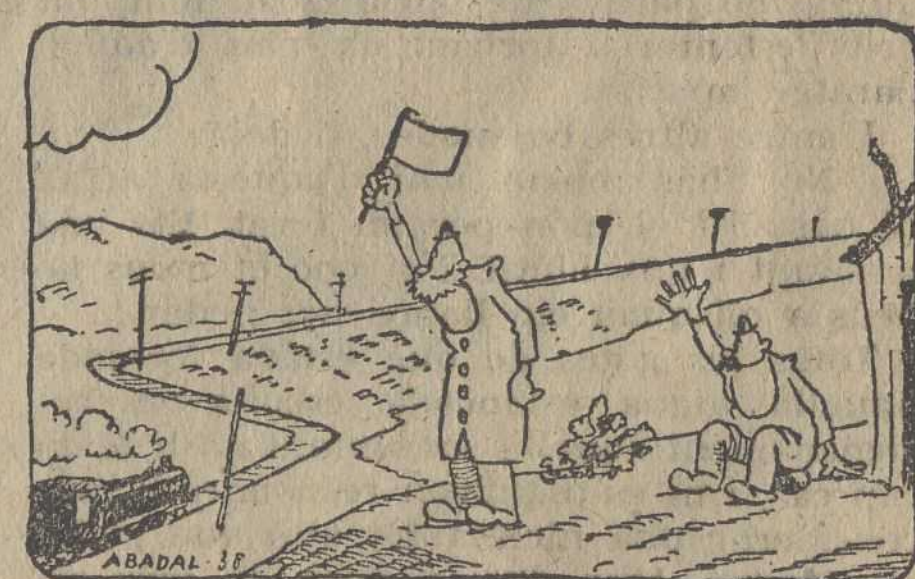

I amb la bandereta al puny
al tren fan senyals de lluny.

La gota d'aigua

Per Jeroni de la Murtra

Dibuixos de BECQUER

En les aigües somortes d'un gorc quiet solitari s'emmirallaven —aprofitant la seva immobilitat— totes les granotes que per allà pullulaven. La més mofeta i presumida d'elles, mentre s'empolainava davant d'aquella aigua tranquilla, no parava de burlar-se'n, fent uns crits estentoris, torbant la pau d'aquell paratge apartat.

I entre altres bajanades, li deia:

—No t'has mogut mai d'aquesta afrau ni has vist el món per un forat. Ets una ignorant i una inútil, i si poc et mous ho deus a mi quan em llanço per nedar...

Totes les gotes de què estava formada aquella aigua estancada escoltaven resignadament aquella sonsònia, i no li feien cap cas, i ni es dignaven respondre-li, per considerar una niciesa tot allò que podia manifestar. Una d'elles, però, la més eixerida de totes, un dia, ja no podent aguantar més les impertinències de la granota llefiscosa, s'hi encarà i li parlà d'aquesta manera:

—Abans de fer tanta gatzara i d'enraonar sense saber el que et dius, més valdria que t'informessis bé de les coses. Si tu saltes i brinques, i nedes i crides, i et mous, i em veus a mi sense donar un pas, estàs molt equivocada si et creus que tu solament ets la que coneixes el món i la vida, i que jo, en canvi, no sé res de res. Has de saber i entendre que abans que tu neixessis en aquest país d'on no n'has sortit mai, jo ja havia recorregut les cinc parts del món. Si et creus que no serveixo

per a res, només t'he de manifestar que amb la meva persistència sóc capaç de foradar la roca. Si estàs convençuda de la meva feblesa, només t'he de dir que el ferro es refia de mi per a no doblegar-se.

I si em prens per una inútil, has de saber que segons els ingredients de què estic formada, guareixo les malalties més alarmants.

»Jo sóc filla d'una font cristallina, situada en un indret ombrívol i delitós, on el silenci només és interromput per la fresa del rajolí i pels refilets agradosos dels ocells que hi van a refrescar-se. Jo vaig veure per primera vegada la llum del dia en aquell recer encantador, cobert de molsa i de fullatge. Allà vaig donar els primers passos, jugant i saltant per aquells corriols humits, en companyia de les memes germanes, de les quals no he sabut mai més res d'elles. I a mesura que anàvem creixent, deixàrem aquells pendents suaus, per a precipitar-nos als torrents tumultuosos. I allà vaig començar a sofrir els trencacolls de la vida, però també vaig descobrir nous horitzons que m'emplenaven d'esperança per a gaudir les belleses de la natura. I mentre els anys s'escolaven rabents, jo no perdia pas el temps, i aprofitava totes les ocasions que se'm presentaven per a conèixer tot allò que hi ha de més recòndit, i no em deixava perdre detall de tot allò que pogués tenir un interès...

»Jo he davallat a les profunditats més pregones de la terra, mitjançant filtracions de lentitud aclaparadora, on he construït columnes superbes amb estalactites i estalagmites; i allà he vist els caus dels insectes més diversos; i he contemplat on comencen les arrels dels arbres millenaris; i he recorregut les galeries inacabables de les mines dels metalls més preciosos...; i fins m'he arribat al llindar de les regions del foc...

»Jo he estat hoste d'honor d'un pou immens, on he gaudit d'una frescor agradabilíssima, i d'on vaig sortir-ne, junt amb altres companyes que hi residien, muntada en un catúfol magnífic... I aquest catúfol formava part d'una caravana, la qual per a transportar el major nombre possible de nosaltres, anava i venia constantment sense parar. I en arribar al final del trajecte ens deixà en un safareig grandiós, i allà vaig tenir el goig de rebre novament la manyaga dels raigs càlids del Sol. I em divertia d'allò més, aguantant per la panxa els espiadimonis que venien a visitar-me, i també gronxant d'ací d'allà les fulles seques que queien al meu damunt.

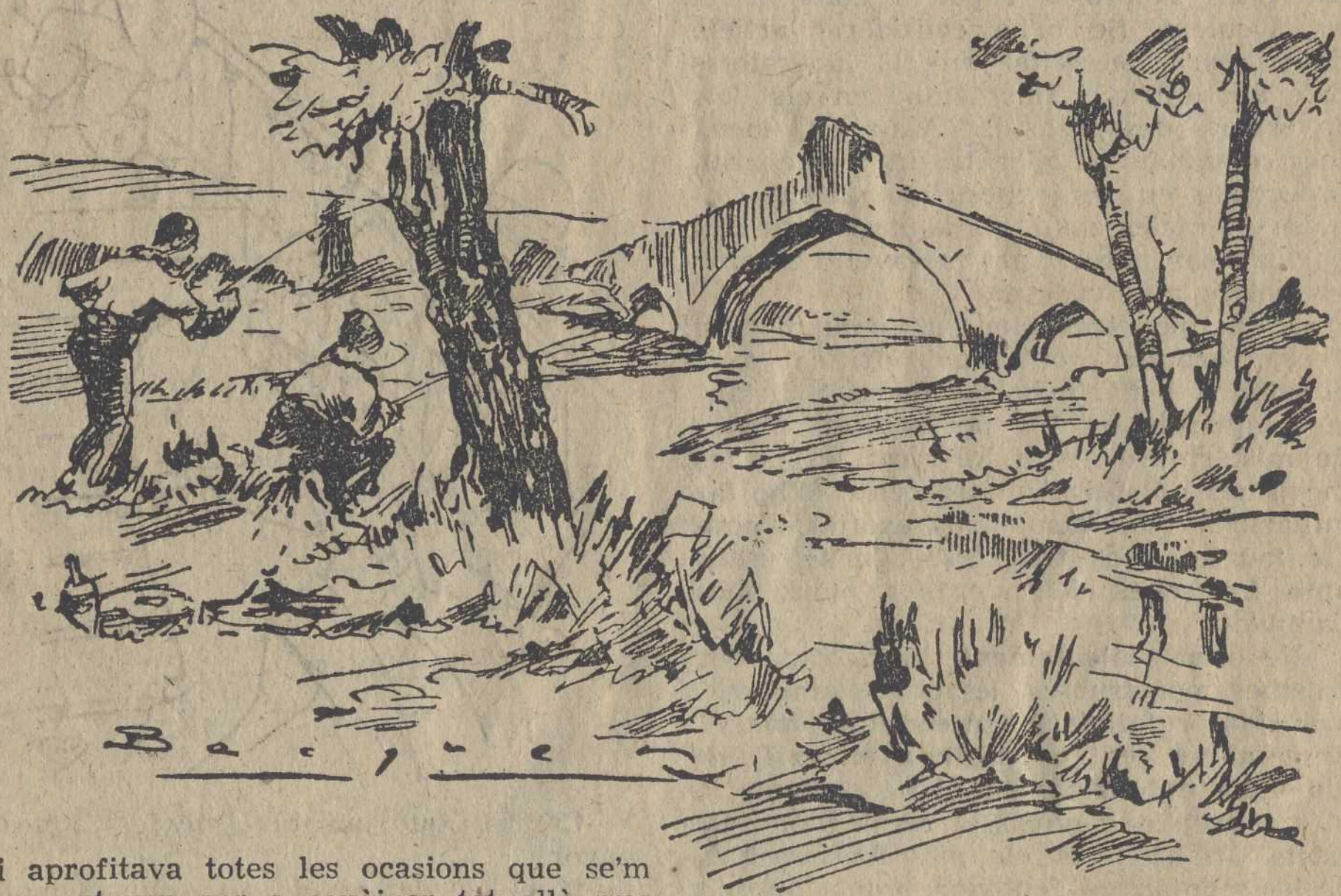

»Jo he recorregut els solcs oberts per les arades dels hortolans, i he assaonat la terra assedegada, refrescant la saba de tots els vegetals. Jo he reseguit els reguerots més esquifits, i les rieres més abruptes, i els rierols més amagats que m'han conduït al riu caudalós i majestàtic. Jo he passejat ple d'orgull pel mig de la plana, i he doblegat la testa respectuosament en passar pel dessota els ponts de pedra venerable dels antics. Jo he contribuït en els salts d'aigua, a fer moure les dinamos imponents que proporcionen la llum als mortals, i la força a les indústries i als transports.

»Jo he prestat serveis utilíssims a la higiene en les cambres de bany i en les piscines. Jo he procurat la netedat en les bugades. Jo he assolit posar confortables els interiors dels edificis, i conservar frescos els aliments en les neveres. Jo he impulsat els èmbols dels transatlàntics i de les locomotrius, fins aconseguir velocitats vertiginoses. També he passat belles estones esperant torn dins d'un cantiret de terrissa. He estat indispensable per a guisar plats saborosos i per a elaborar el pa suculent. Se m'ha considerat article de primera necessitat en els laboratoris dels apotecaris, i fins també en els dels taverners desaprensius. Amb els meus jocs combinats se m'ha tingut com a gran espectacle en les exposicions internacionals; i gràcies a mi, els aquarellistes han pogut crear obres d'art meravelloses amb els colors més vistosos.

»Jo he penetrat plena d'immundícia a l'oceà turbulent, on m'he purificat amb el salobre. I allà m'he traslladat a distàncies incalculables i a profunditats plenes de misteri. He vist i he tocat les perles més fines i el corall més preciós. M'he familiaritzat amb els peixos exòtics i amb els taurons més temibles. I m'he vestit amb les robes dels verds i blaus més llampants.

»He estat violentament arrabassada per trombes monstruoses, les quals, amb embranzida brutal, se m'han endut cel amunt. Empesa pel vent he pogut admirar l'ampla volta del firmament, i he contemplat més a prop que ningú el resplendor dels estels. Jo he tocat els pics inaccessibles de les muntanyes, fent una broma que no ha plagut a ningú, perquè tapava els panorames més pintorescos.

»Darrerament, vaig passar-me una temporada llarguíssima dins d'un borralló de neu, fins que en arribar la primavera es fongué, i llavors vaig davallar poc a poc per un degotall, i aquí caic, allà m'aixeco, he vingut a raure al fons d'aquest gorg quiet i solitari. I aquí penso acabar els meus dies plàcidament, i descansar de la meva vida passada, excessivament atzarosa.

La granota mofeta i presumida, després d'escoltar tota aquesta història d'aventures extraordinàries, tota escorreguda girà cua, sense dir aquesta boca és meva. I de llavors ençà, mai més no tingué l'atreviment de criticar els altres, ni la insolència de ficar-se allà on no la demanaven.

JERONI DE LA MURTRA

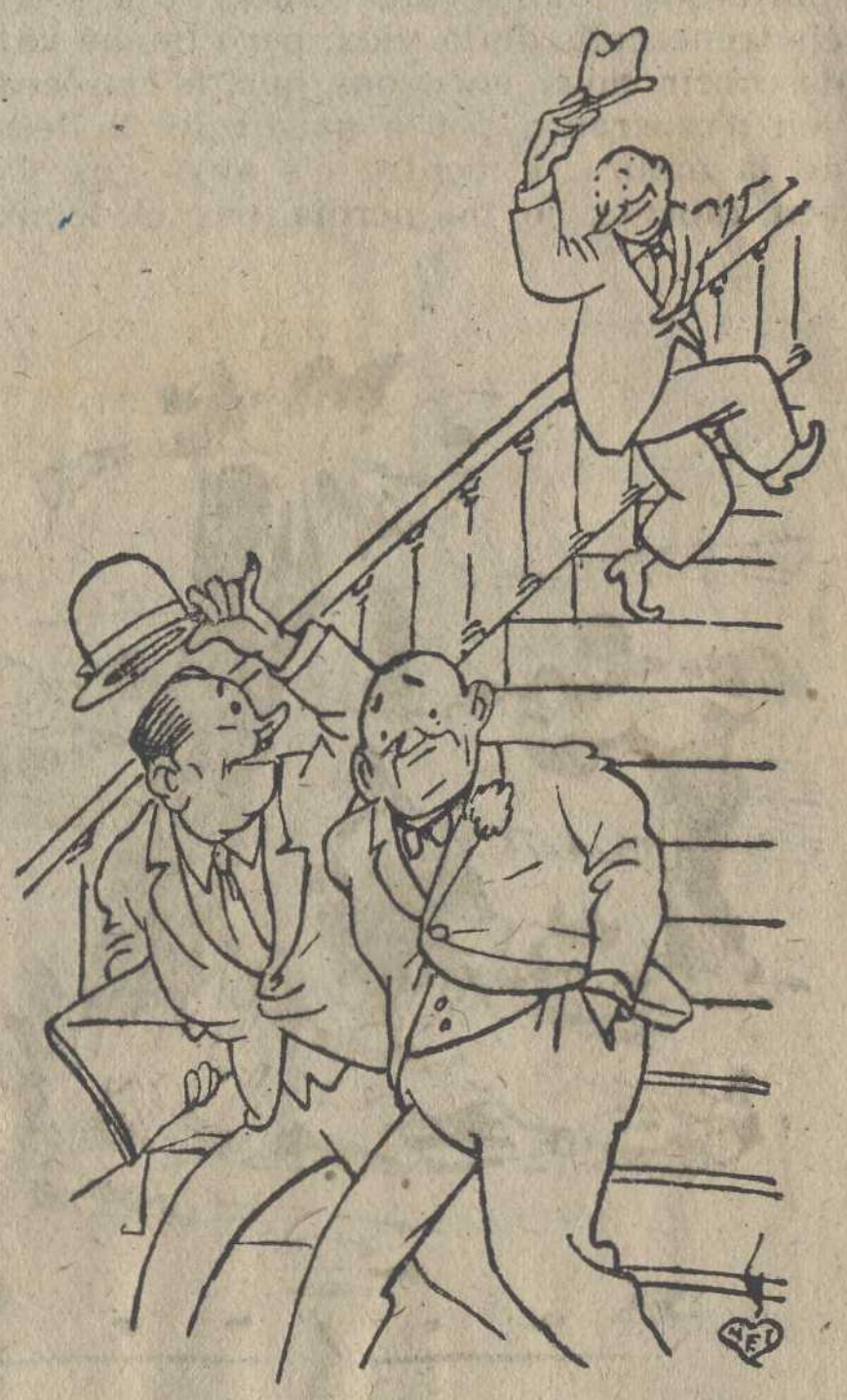

—Caram, que amable saludes aquest senyor!

—És el veí del pis de sota, que és molt molt simpàtic. És l'únic de la casa que no canta. La senyora canta acompanyada al piano, i la minyona canta acompanyada dels espolsadors.

Film

Llampec

Per A. TXIM

Té una tieta en Jaumet
que ja deu tombar els cinquanta;
és fadrina, té diners
i es fica on no la demanen.
Caterina es diu de nom
i, ai!, està encaterinada
a combinar casaments
i a preparar prometatges.
Ara a en Jaumet toca el torn,
i amb aquests mots me l'empaita:
—Creu-me Jaumet, pensa-ho bé.
Com ella no en corren gaires.
A Bilbao, on ha nascut,
té tot un rengle de cases.—
En Jaumet, que no la vol,
fa el desmenjat i això exclama:
—Tieta, no em convenceu.
Hi ha motius que ho entrebanquen.
—Motius, dius? I quins motius?
No estàs pas tocat de l'ala.
—La gent, si m'hi veu casar,
dirà que agafo una basca.

—Quin horror!
—Sí, fillet; és una escena de guerra.
—No, no; si el que trobo horrorós no és el que representa, sinó la manera d'estar representat el dibuix.

PARE I FILL

L'ase pare, un cap al tard,
així parlava al fill ase:
—No em doldria fer-me vell
ni anar carregat d'espatlles
ni treballar dia i nit,
menjant palla i sempre palla
(i això que l'ordi em plau tant
i les garrofes m'agraden),
si veia que tu, fill meu,
a l'escola t'aplicaves.
T'he triat mestre dels bons,
cada dia vas a classe,
i a desgrat de tot això
ets encara un sabatasses.
Quantes lletres has après?
Una sola. Ja és desgràcia!
A la *a* t'has aturat;
t'has encallat i no passes.
¿És que potser estàs distret,
amb el cap a una altra banda?
¿Què en trec, jo, d'estalviar
i suar la cansalada
(millor dit, la pell i l'os,
i la pell plena de nafres),
per tal de poder pagar
els teus estudis? Au, parla!

Jo que havia somniat
amb un fill orgull de pares,
perquè arribaria lluny
i en farien grans lloances,
i ara que em trobi amb un fill
que amb la *a* s'acontentava!

El fill escoltava atent,
sense bellugar-se gota,
i quan el pare callà,
ell la contesta li dóna;
—Reconec tot el que feu,
i que sou un pare pobre
que per mi treballeu tant
que us envelliu abans d'hora.
Reconec que m'heu donat
els millors mestres que corren;
reconec que he après poc,
a desgrat d'anar a l'escola
Però vós, home de seny,
reconegueu una cosa:
que si vós vau néixer ruc,
ruc he d'ésser jo per força,
puix que l'adagi ja diu
que *els testos són com les olles.*

GUERAU

Assegut ací al seient

llegiré amb tranquil·litat,

si les mosques
no em molesten,

que ja m'estan molestant.

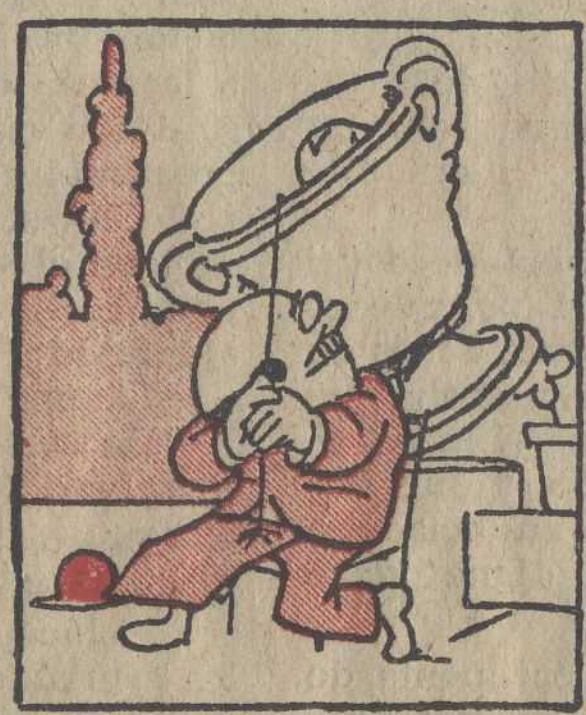

Mes s'ha descobert
la trampa,

i tot va de dalt a baix.

I per més que corre
el guàrdia,

per si ho pot remeiar,

impossible aconseguir-ho!
Sols les cues n'han quedat.

ENTRE DUES AIGÜES

Per Joaquim Muntanyola

Dibuixos de Kim

HEUS ací que el petit llucet, pobret, estava enamorat. Es passava les nits passejant entre les algues, i tot sospirant, s'amagria. I és que el seu cor glatia per la més formosa de les Anguiles, l'Anguila prima, estilitzada, vincladissa, moderna podríem dir, seria la companya ideal del Llucet fins que el Monstre, l'enemic secular, EL PESCADOR, amb les seves xarxes d'espionatge i alta traïció, no manés altrament.

Però, a juí de la família del dissortat Llucet, un inconvenient s'alçava com un mur de corall infranquejable: i era que l'Angulila feia de ballarina.

És clar que era una ballarina decent i assenyada, però la Mare del Lluç, que es considerava una persona de preu, i més en els temps que som ara, no consentia que un membre de la família dels Lluços es casés amb una artista. «De l'art que belluga!» cridaven els cartells anunciadors, i això sol ja avergonyia la digna Mare del Lluç.

Però, no acabaven ací els patiments de l'infeliç Llucet. El senyor Llobarro, propietari d'un esplèndid palau de corall als afores, i concessionari dels Serveis de Pesca Menuda, director de l'Institut de Defensa Passiva contra les xarxes, els hams i similars, President de la Junta de Proveïments, amb el càrrec de «Collectador Honorari de molles de pa», posseïdor d'un pergamí que el nomenava «Fill predilecte de les Regions sub-oceàniques» i President Honorari de cent-dos Consells d'Administració... en fi, un peix gros en tota l'extensió del mot, també pretenia l'aleta de la bella Anguileta. I, naturalment, també li feia l'aleta.

La seva sollicitud es traduïa en valuosos obsequis, entre els quals destacava un collaret de cargolets de mar d'incalculable valor; i unes arracades de perles, fabricades expressament (les perles) en el seu criader particular, installat en el sector nord-est del seu jardí, i un abric de pells de taronja fetes venir dels ports més especialitzats.

Però, no acabaven ací les atencions del peix gros. Cada vespre, en sortir del Teatre de la Humitat, on treballava de primera ballarina l'Anguila, trobava el peix gros esperant-la per acompanyar-la.

Aquell dia, però, el peix gros no estava sol. El Llucet, nerviós, passejava amunt i avall, esperant impacientment l'aparició d'*ella*. Era el primer dia que podia anar a la porta del teatre, a esperar-la. A classe d'Història Natural, el professor li havia preguntat quina mena d'animal era l'home, i el Llucet, que, com sempre, estava pensant en el seu dissortat amor, no sabé respondre. El professor féu un esforç per a ajudar-lo:

—L'home és un animal de cos...

—De costelles!—cridà el Llucet, creient-se salvat.

—De costums! Res, vostè no sap mai res. Zero. Vostè està peix.

El Llucet s'indignà, es creuaren paraules gruixudes, i el senyor professor l'havia expulsat de classe.

Corrent, havia anat a la porta de l'escenari del teatre.

Però, heus ací que el Llucet estava tan abstret amb els seus pensaments, que quan l'Anguila sortí, entremig d'altres anguiles, ell no la veié. Se li esllavissà com aquell qui diu dels dits, i anà a trobar-se amb el peix gros.

—Fa bon dia, avui, eh?

—Sí, una mica moll, però aviat començarà el bon temps.

Pausa. Després, ella:

—Li ha agradat aquesta òpera?

—La música m'ha despertat dues o tres vegades.

—Ara n'estem assajant una que es diu «Nedant i guardant la roba», d'un autor que signa amb el seudònim de «Tira Peixet». És un Pop molt intelligent...

—Ja el conec. Se les dóna d'intellectual, i sempre parla de «les idees de la seva

tinta»... Però, a mi m'agraden més les revistes. Tinc ganes de veure això que ara anuncien: «En el fondo del mar, materile, rile... rile...»

La interessant conversa quedà interrompuda ací. L'Anguileta havia vist darrera d'ells, seguint-los amb posat desesperat, l'enamorat Llucet.

Amb l'instint femení de tota anguila, deixà caure el mocador. Però el Lluç, amb la taujaneria proverbial dels lluços, no se n'adonà. Continuà amb els ulls (aquells ulls de peix!) fits en la seva estimada, la qual amb aire estudiat, nedava al costat de l'odiat Llobarro.

Arribaren enfront de la roca on habitava l'Anguileta.

—Bé, senyor Llobarro, passi-ho bé tingui.

—¿Podré veure-la demà, dolça Anguileta?

—No. Demà tinc compromis.

—Amb el Lluç? ¿Amb aquella cara de passat que fa?

—Senyor Llobarro, dispensi que li ho digui, però vostè de les meves coses no n'ha de fer res.

I li girà l'esquena. El Llobarro es tornà tan vermell, que en passar el Moll pel seu costat, li cridà:

—Adéu, germà!

molt. Es ficà les aletes a la butxaca, i desaparegué.

I aleshores el Llucet, que tenia cops amagats, li anà un moment al darrera, i sense que l'altre se n'adonés, li penjà un rètol que deia: «Es ven. A tres rals la terça». Després, s'apropà a l'Anguila, mentre aquesta, amb graciós gest s'arreglava un rínxol rebel. Tot esverat, intentà dir alguna cosa, però es féu cada embolic que acabà mossegant-se la cua, com els seus germans llucets que em sembla recordar que menjàvem fregits.

—Escolta'm, Llucet—digué ella, xamosa. —Vols acompanyar-me a ca l'adroguer? He de comprar alguna cosa...

Es posaren en camí. A ca l'adroguer compraren sabó, «Textons» i oli. Ella dugué el sabó i els «Textons». Ell dugué l'oli. Per cert, que la colla de les Gambes, que s'estaven banyant en una piscina propera, ho aprofitaren per a prendre-li el pèl.

—Fixa't, tu! Un peix que es porta l'oli!

—Aquest sí que l'han ben pescat!

El Llucet féu, naturalment, com aquell qui no ho sentia. Continuaren nedant.

—Bé, no m'has de dir res?—féu ella, afectuosa.

El Llucet bé volia aprofitar l'ocasió per a declarar-se, però no sabia pas per on començar. Collí un ram d'esponges, i les hi oferí.

Davant de casa d'ella hi havia un banc de sorra que havia servit per a ocasionar més de cent naufragis, amb les conseqüents tongades de sobrealimentació. S'asseguerren al banc, car ella, amb l'instint femení a què hem alludit abans, comprenia que això del banc facilitaria la declaració.

El Llucet s'hi posà bé, i començà a collocar el seu discurs llargament meditat:

—Tinc, de fa temps, una espina... clavada al cor...

En aquell moment es presentà el Llobarro, acompanyat d'un peix-espasa en qualitat de policia.

—Deteniu-lo!—manà el peix gros—. Aquest peix m'ha vexat!

Però, quan semblava imminent la detenció de l'infeliç Llucet, el Peix-espasa es girà de l'altre costat, i envestint el peix gros amb el seu apèndix, l'obligà a parapetar-se darrera una medusa.

—S'ha venut! S'ha venut!—cridà el Llobarro.

—No hi ha preu de taxa per al Peix-

El Llobarro, naturalment, s'ofengué espasa, amic—digué, irònicament, el policia—. Jo ja sé que vós sou una mala persona. Jo ho sé tot.

—Però... com?

—Jo sóc l'Espasa. No us diu res, això? Jo ho sé tot. Sóc una enciclopèdia.

I afegí, dirigint-se al Llucet:

—I ara, jove, si em vol creure a mi, no perdi temps. Declari's d'una vegada, i corri a casar-se abans que el pesquin.

—Que me'l menjo! Que me'l menjo!—cridava el peix gros, impossibilitat de seguir-los.

I mentre el Llucet i l'Anguila fugien mars a través, el Peix-espasa sentencià:

—És la primera vegada que el peix gros no es menja el petit.

JOAQUIM MUNTANYOLA

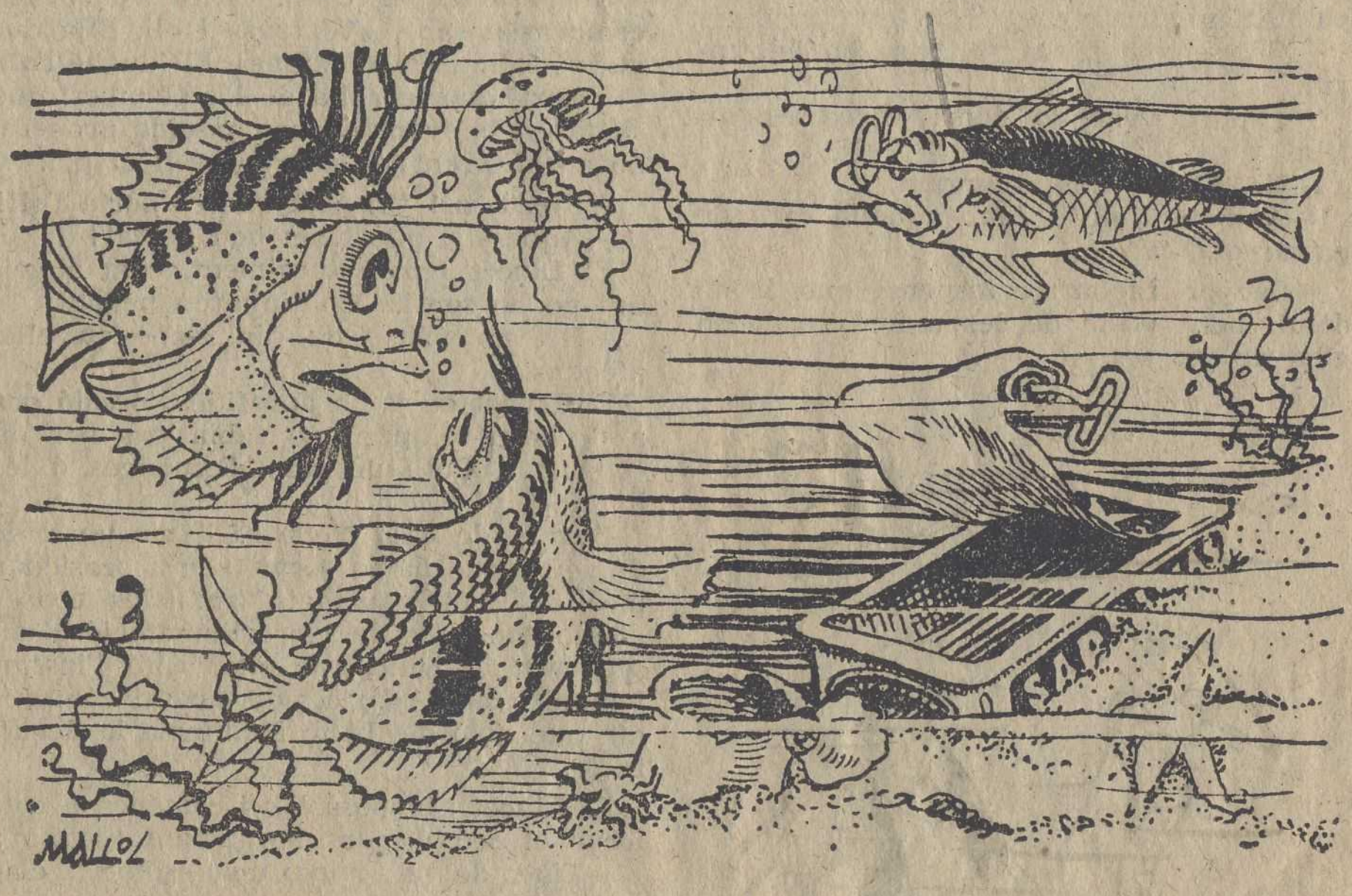

—Renoi, que passa tivada la senyora sardina!

—I això, per què?

—Total perquè s'ha vist retratada en una capsa que hi ha aquí baix.

. . . . . ?

El títol de la nova novella que publicarà pròximament el fulletó d'EN PATUFET? Espereu, si us plau, la setmana entrant.

PÀGINES VISCUDES

Carta de l'absent

En sortint del despatx, una pobra senyora, endolada, vestida modestament, amb cara de penes, que feia estona que vigilava la sortida dels empleats, s'acostà al grup de noies i els preguntà amb una certa timidesa:

—¿Qui és de vostès que es diu Antonieta Espill?

D'entre les cinc o sis empleades que hi havia allí, una, la més insignificant, respongué:

—Una servidora.

Era una noia baixeta, poc vistosa, amb un mirar dolç i quietó que embellia una mica la seva cara de faccions correctes, però que no tenia res de particular.

En el moment que pronuncià aquests dos mots «una servidora», una vermellor de sorpresa acolorava les seves galtes i en la seva mirada lluïa una espurna de curiositat.

Les companyes es van retirar discretament, i l'Antonieta Espill s'atansà a aquella senyora inconeguda, la qual, per la seva banda, contemplà uns moments, també amb curiositat, aquella noia que havia estat l'estimada del seu fill.

En els llavis tristos de la senyora es dibuixà un petit somriure de simpatia, i dels seus ulls en va desaparèixer aquella ansiosa expectació d'ara feia un moment, quan no sabia encara qui era d'entre totes l'Antonieta.

Uns instants les dues dones es van mirar.

—Vostè coneix l'Adrià Forcada?—preguntà la senyora.

En sentir aquest nom, la vermellor de les galtes de la noia s'accentuà vivament, i una ombra de tristesa, d'enuig, potser, va enfosquir els seus ulls.

Va fer que sí amb el cap, perquè la veu potser li hauria fallat.

—Jo sóc la seva mare—declarà llavors la senyora Forcada.

Tot dient això, obrí la seva cartera i després de forfollar un moment en va treure una carta.

En veure aquella carta i adonant-se que la senyora anava endolada, l'Antonieta va tenir un dolorós pressentiment.

—¿Li ha passat, potser, alguna cosa a l'Adrià?—preguntà ansiosament.

La senyora Forcada s'apressà a tranquil·litzar-la.

—No, afortunadament—respongué.

I mostrant-li la carta, afegí:

—Aquesta carta és d'ell. La vaig rebre ahir mateix... Solament que... En aquesta carta m'encarrega una missió una mica difícil... No sé com dir-ho... Em fa por no saber expressar-me prou bé; i em sabria tant greu que per culpa meva no pogués donar-li la resposta que ell espera!...

De sobte, com si se li ocorregués una solució satisfactòria, digué:

—Sap què faré? Li deixaré aquesta carta. Així vostè la podrà llegir detingudament i li serà més fàcil reflexionar i prendre la determinació que més li agradi.

Se la mirà amb un esguard suplicant i acabà demanant-li:

—Sigui bona per a ell, que l'Adrià no és pas dolent.

En dir aquestes paraules els ulls de la mare es van omplir de llàgrimes.

—Jo tinc por de no viure gaire temps—continuà—. I ara que l'he vista, comprenc que moriria més tranquilla si sabia que el deixava amb l'afecte de vostè...

Tement que no podria aguantar-se el plor, la senyora Forcada posà la carta a les mans de la noia i marxà.

L'Antonieta la va veure allunyar-se d'un pas vacillant, tota corbada sota el pes dels seus dolors, que ja no podien ésser més feixucs. La mort del marit a conseqüència del bombardeig del dia 17 de març, i ara la marxa del seu únic fill al front de guerra, eren cops massa durs per al seu pobre cor malalt.

No esperà pas arribar a casa seva per a llegir aquella carta, l'Antonieta.

De primer, tot caminant, va llegir el sobre: «A la senyora Maria, vídua de Forcada, carrer de París, 748, 2.n Barcelona.»

Tot caminant encara, va treure la carta

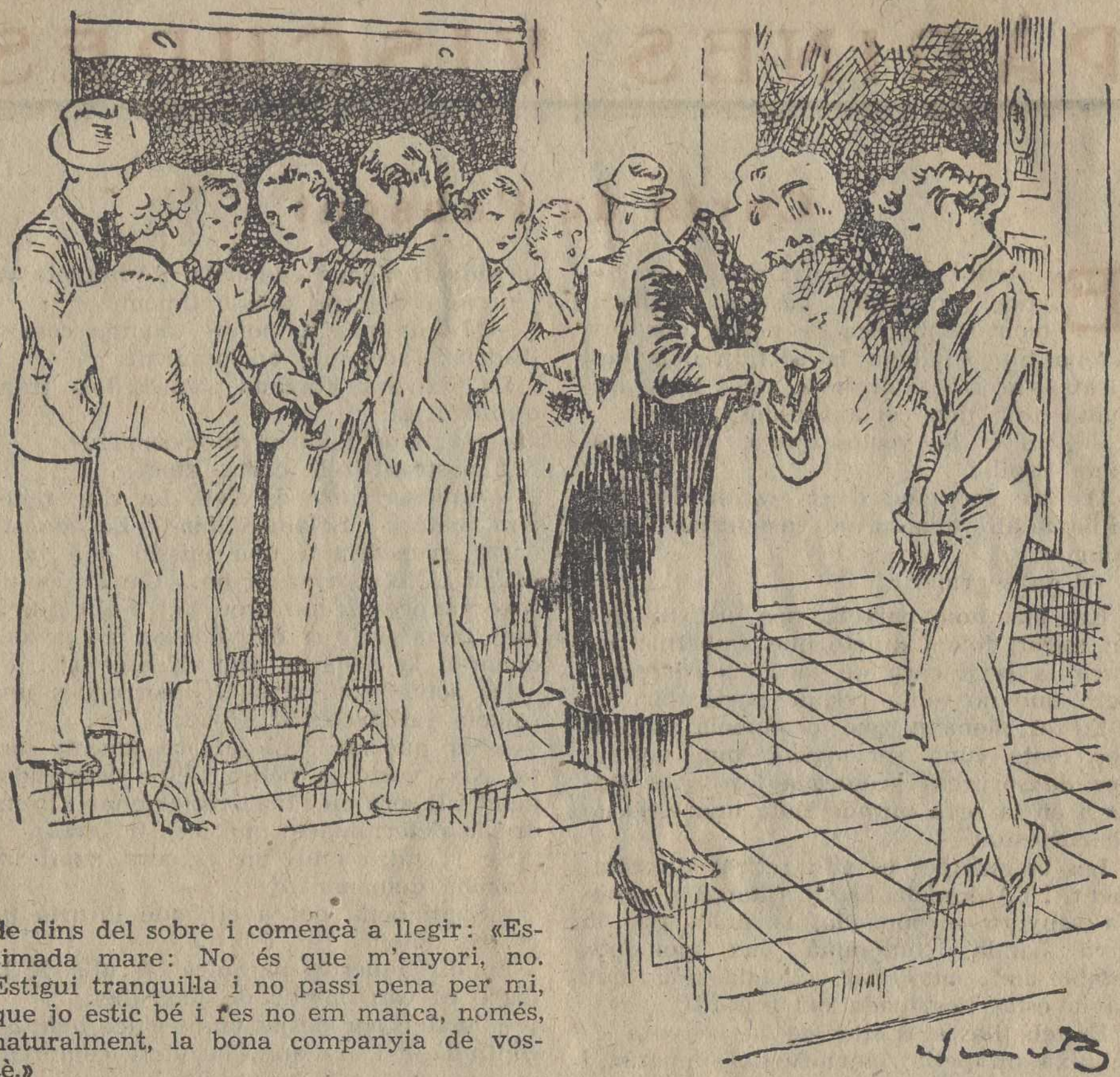

de dins del sobre i començà a llegir: «Estimada mare: No és que m'enyori, no. Estigui tranquilla i no passí pena per mi, que jo estic bé i res no em manca, només, naturalment, la bona companyia de vostè.»

Sense donar-se'n compte, l'Antonieta s'havia parat, per a seguir llegint. A cada moment, amb el trànsit d'aquella hora i en un carrer tan concorregut com la Ronda de la Universitat, quan no era una empenta era un cop de colze de la gent que passaven adalerats.

Finalment, també quasi d'esma, la noia anà a arrecerar-se en una entrada, per a continuar llegint la carta, a cobert d'aquests inconvenients.

«Sobretot no es neguitegi per mi; que no tot són males estones en el front. La guerra té també els seus bons moments. Tinc uns companys molt alegres i bons xicots; un que n'hi havia que de vegades feia la mula, li hem donat entenent que si volia ésser amic nostre havia d'ésser com nosaltres: alegre tant com vulguis; però decent. I, sí, sí: ara no es cansa de donar-nos gràcies pel bon servei que li hem fet. No passi, doncs, cap mena d'angúnia per mi, que m'ho passo tan bé com sé i com puc. És clar que hi han hores de tot. Penso molt en vostè, molt. I tinc com una recança; perquè ara m'adono que potser no l'havia estimada prou. No li ho volia dir; però em sembla que així, dient-ho, no em pesarà tant a dins del cor. De vegades, a la nit, quasi em vénen les llàgrimes als ulls pensant en els disgustos que alguna vegada li he donat. Sobretot, les males respostes em fan un mal quan hi penso!...

»Aquesta impressió que li dic, de no haver-la estimada tant com vostè mereix,

em passa també amb altres coses. Una, la més important, ja la hi explicaré després. Però, en les coses més insignificants, em passa una cosa per l'estil. Els mobles, per exemple, ara els enyoro, mateix que si fossin persones estimades. Aquelles ca-

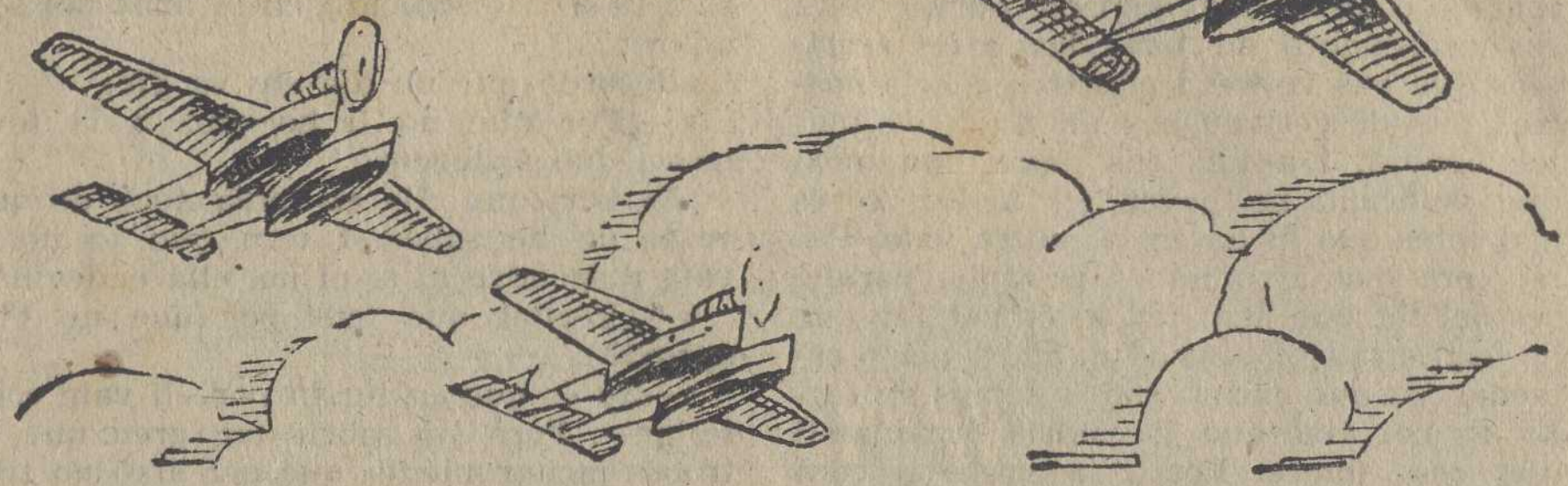

dires de caoba, amb el respatller corbat, que em semblaven velles antigalles, bones només per al drapaire, les veig, ara, des d'ací tan simpàtiques, tan amables, tan amigues, totes contornejades, sense cantells, com hauríem d'ésser tots, amb els reflexes de claror que es posen en les seves corbes suaus, aquelles clarors que vénen de sota les persianes de la galeria... Ací, plou, és a dir, ha plogut molt i els dies eren grisos i tristos... Però, no, també hi ha dies que fa molt sol, molt, potser massa i tot. Com a tot arreu, naturalment. Però és que jo, sap, mare?, tinc com una espina clavada al cor... Però ja li'n parlaré després. Ara deixi'm dir-li tot això, que em plau, i em consola. Escric sota les voltes d'una ermita mig enrunada. Els companys dormen. I, ara, després d'unes hores de soroll que hem tingut, hi ha un silenci... ¿Sap també en què penso molt? En el meu llit. Mai no l'havia vist tan bé com ara que no el veig. Compto mentalment els barrots, i m'adono que era flonjo, flonjo, i me l'imagino tot fet, amb la gira blanca del llençol, i el coixí amb aquelles dues lletres que vostè brodava a tota la meva roba: A. F. Mai no hauria dit que unes coses així poguessin entendrir i commoure com ara em commouen i m'entendreixen. Si els companys ho sabien, ells que es creuen que sóc un xicot tan ferm i tan despreocupat. I és que una cosa no priva l'altra.

»Sap, mare? Ara li vaig a dir una cosa. Ja fa temps d'això... Un dia vaig prendre-li dues preses de xocolata de l'armari. Vostè va maliciar de la minyona; la va renyar i tot, no se'n recorda? Digui-li que vaig ésser jo. Li ho dirà?...

»I ara deixi que li digui aquesta pena que porto a dintre i que no em deixa viure tranquil. ¿Sap aquella noia rossa que jo anava ara, últimament, a Barcelona, amb la que vostè em va veure aquell dia i que en va tenir tan disgust?... Vull

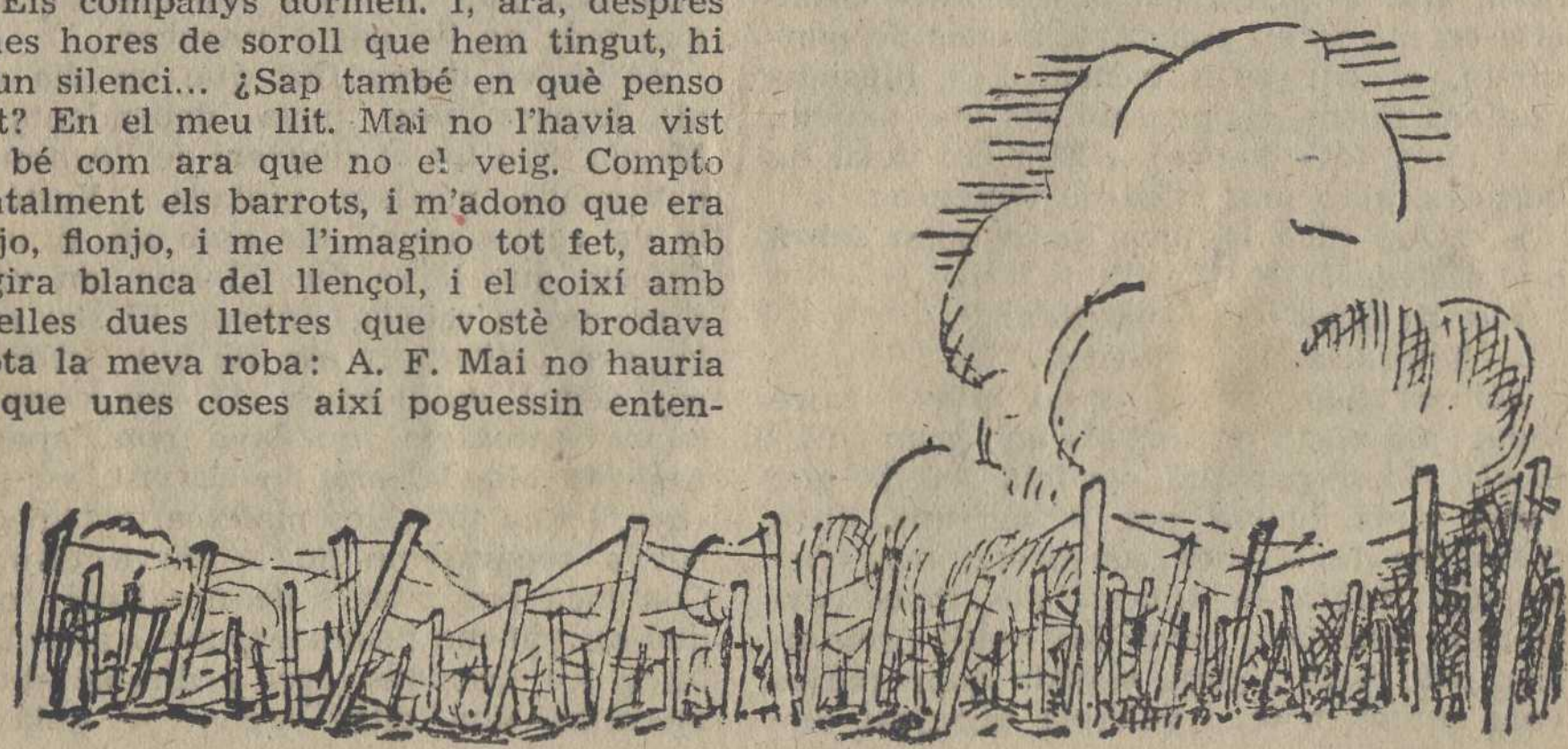

dir la Magda, sap? Doncs, ara ho he vist ben clarament: no era pas ella la que jo estimava. Per ella vaig deixar la que m'estimo de debò, la que havia estimat sempre, la que estimo, encara, amb tot el meu cor... Ací, entre el terratrèmol dels canons i la trepidació de les bombes, sembla com si una alenada purificadora és desprengués de totes les coses terribles que ens volten i penetrés en els nostres pits desvetllant-nos un desig de major bondat, i a tots ens passa una mica que voldríem no haver fet moltes coses mal fetes que hi ha en la nostra vida. Però, com que això no és possible, perquè res del fet que hem fet no es pot fer que no hagi estat fet, sentim un afany per a esmenar les que encara som a temps de fer-ho. És per això que jo voldria demanar-li una cosa, mare. Potser a vostè li serà enutjós de fer aquest pas; però, ho desitjo tant i em plauria tant!... ¿Vol que li ho expliqui?

... ...

»Han passat ara uns avions i hem tingut uns moments de perill; però no ha estat res. Ara els companys comenten la cosa, tot fent gatzara. Jo vull continuar escrivint. Acabar aquesta carta, cloure-la, donar-la al correu, i em reuniré amb ells. Al despatx ja fa dos anys que hi havia una noia. El seu nom, Antonieta Espill, és encara avui el que jo, llevat del de vostè, pronuncio amb més reverència i amb major emoció. Era una noia senzilla, modesta, amb una carona d'infant pacífic i bondadós que es va endur de seguida totes les simpaties del meu cor. Ella també es va agradar de mi, i ens vam estimar molt, molt, que no pensàvem pas en altra cosa: ella en mi, jo en ella. Ara, només de pensar-hi, el cor se'm trenca. Les illusions que ens fèiem, els pensaments que teníem, tots purs, tots bonics!... Ella em deia, de vegades, amb una mica de temença:

»—¿Què dirà la teva mare quan sabrà que festeges?

»Jo li deia, sense vacillar:

»—Estarà molt contenta.

»En el fons, però, jo no estava gaire segur que vostè en tingués una gran satisfacció. No sé per què, em feia l'efecte que vostè ambicionava per a mi una altra classe de noia, més *senyoreta*, més *distingida*. Subratllo aquests dos mots perquè em semblava haver-los sentit pronunciar per vostè alguna vegada quan parlava d'alguna noia, i m'havia imaginat que aqueixes dues condicions eren les que vostè estimava més en una noia.

»I l'Antonieta era filla d'una família modesta, i ella no feia res per a disfressar aquesta condició, ni calia, perquè ella, la seva distinció no la duia en el vestit, sinó en els sentiments de la seva ànima i en la seva discreció i en la finor del seu esperit.

»Recordo que un dia em va dir:

»—¿Per què no li ho dius a la teva mare, que festegem?

»Es veia que ella en tenia pena de què vostè no ho sabés. I com que jo no li vaig respondre ni sí ni no, ella endevinà:

»—¿Veritat que tens por que no t'ho aprovi?

»—No és que en tingui por—li vaig contestar—. Però em sabria tan greu que hi trobés inconvenients, que per això no trobo l'hora de dir-li-ho.

»Llavors ella, amb aquella confiança que provenia de la seva gran bondat, va dir aquestes paraules:

»—Més greu em sabria a mi, però, saps, Adrià?, tinc la convicció que si ella em volgués conèixer i jo pogués parlar amb ella, veuria tan clar com ja sense conèixer-la me l'estimo i comprendria tan bé el meu desig d'estimar-la i respectar-la sempre com si fos la meva mare, jo que desgraciadment no en tinc, que estic segura que acabaria per estimar-me.

»Però jo no vaig seguir el seu consell. Tenia tanta por de veure interrompuda la nostra felicitat! Perquè puc ben dir que durant tot aquell temps, més d'un any, vaig saber el que era la felicitat, la gran felicitat d'estimar i ésser estimat; i, això amb una pau de cor i una confiança que mai més no he pogut retrobar.

»Això va durar fins que un dia entrà al despatx una nova dependenta: la Magda. Era tot el contrari de l'Antonieta: extremada, postissa, pintada... Vostè que la va veure aquell dia amb mi, prou sap l'efecte que li va fer. El que em va fer a mi, no el sabria explicar. El seu esclat, la seva brillantor, per bé que artificiosa, em degué enlluernar. Al seu costat, la meva Antonieta, quedava com apagada. Aquesta Magda, ara ho he vist, va posar en pràctica totes les males arts femenines per a separar-me de la meva estimada. Començà per riure's de nosaltres; continuà mirant-me i somrient-me, i aprofitava totes les ocasions per a dir-me que jo mereixia una altra mena de noia que

aquella pobra Antonieta. Tan poca cosa era jo, que en comptes d'indignar-me vaig sentir-me com avergonyit, com picat de l'amor propi, i vaig acabar per caure-hi. Em dono vergonya de dir-ho, i sento com un fàstic de mi mateix en fer aquesta confessió: Un migdia, a l'hora de sortir del despatx, vaig dir a l'Antonieta:

—Avui no podré acompanyar-te. Tinc feina.

I, davant d'ella, a la sortida, me'n vaig anar amb la Magda. Pobra Antonieta! Miserable de mi! Jo devia ésser dolent, pervers com el qui més, perquè aquella tarda, quan l'Antonieta entrà al despatx, em mirà amb uns ulls que eren encara tots encesos d'haver plorat abundantment, i jo no vaig córrer a demanar-li perdó.

»Al cap de pocs dies, l'Antonieta va deixar la collocació, potser per no morir-se de pena en veure la meva miserable conducta. Després vaig saber que s'havia collocat a les oficines de Casa Valter, a la Ronda de la Universitat. Jo vaig continuar amb la Magda un festeig sense pau, sense confiança, perquè ella era coqueta, embolicadora i li agradava bromejar amb tothom i fer-me sofrir. Massa poc càstig encara pel que jo mereixia.

»Aquesta és, mare meva, l'espina que porto clavada al cor i que no em deixa esguardar el que pugui venir amb la serenitat i amb la tranquillitat de consciència que jo voldria. Molfes vegades he intentat escriure a l'Antonieta demanant-li perdó, però cada vegada he hagut de desistir. L'ofensa que li vaig fer va ésser tan gros-

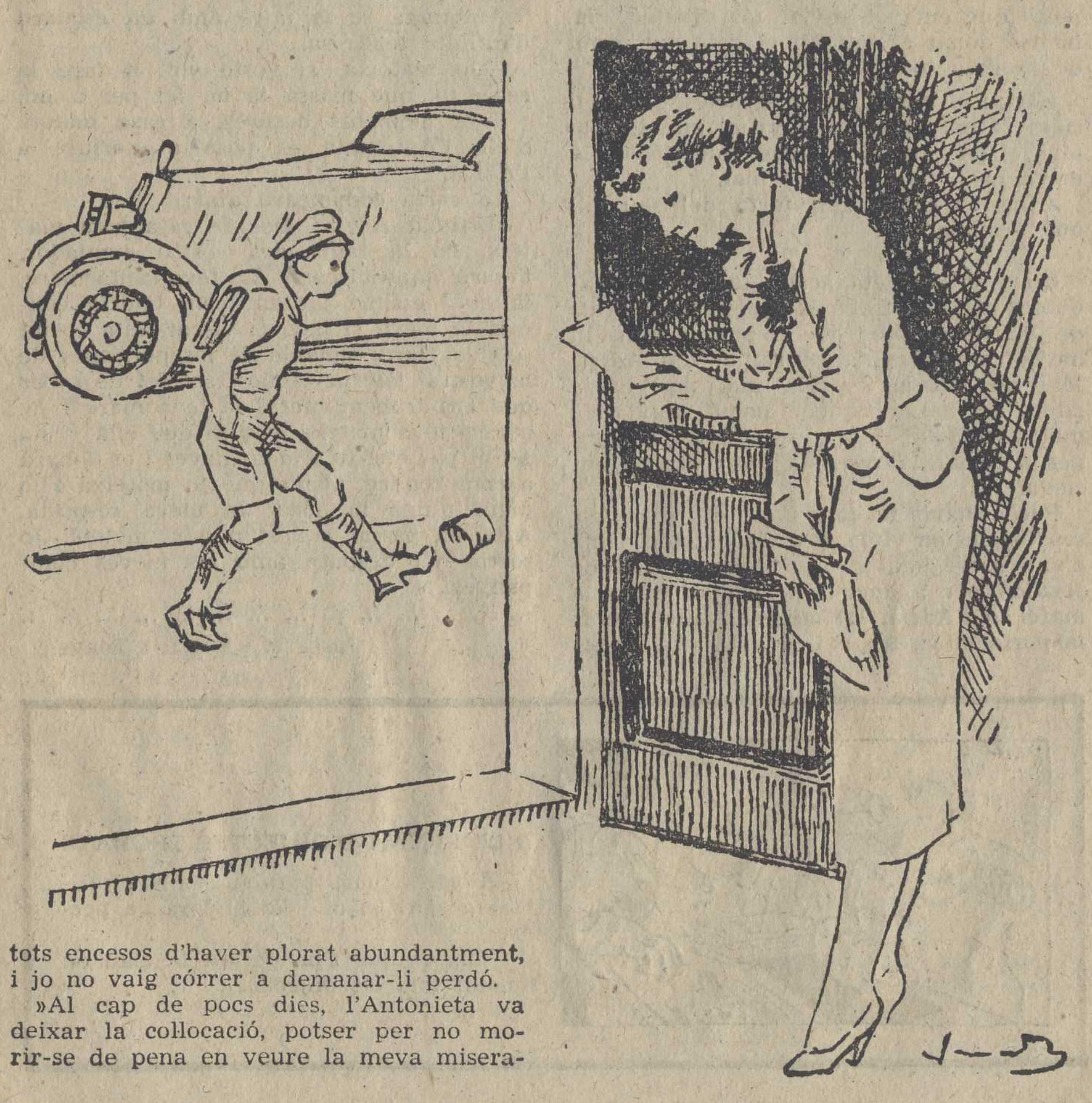

sa que temo que quan veuria la meva lletra l'esqueixaria sense obrir-la. Després, temia, també, que no em cregués. A un perjur com jo, és lògic que no se li doni crèdit. Només vostè, mare meva, podria arribar-li al cor i tornar-li aquella confiança que era el tresor del nostre amor. Vostè trobarà les paraules persuasives que la podran convèncer. El sol fet d'ésser vostè en persona la qui vagi a demanar-li perdó per a mi, li donarà a entendre que no és per un caprici que torno a demanar un lloc en el seu cor, sinó que és d'una manera formal i definitiva.

»En les mans de vostè ho deixo, estimada mare. Vagi a trobar-la, vegi-la, parli-li i convenci-la, tot pensant que si la resposta que em pot enviar fos satisfactòria, hauria donat al seu fill el goig més gran de la seva vida.

»Gràcies, mare, moltes gràcies, i que li sigui recompensat el sacrifici que li costarà el pas que li demano, que jo per la meva part, no l'oblidaré mai.

»Una abraçada ben forta del seu fill que l'estima,

Adrià.»

Quan l'Antonieta acabà la lectura d'aquesta carta es trobà amb els ulls amarats de llàgrimes. No; en el seu cor no hi havia cap rancúnia contra el seu Adrià. Mai no l'havia avorrit, mai no l'havia odiat, no havia tampoc pogut oblidar-lo mai. No hagué, doncs, de pensar-s'hi gens per a donar la resposta que l'absent ansiava.

Però, s'havia fet tard i arribà a casa dels seus oncles on vivia, tota trasbalsada. Dinà d'una correguda i sense gana, i sortí de seguida per a anar a tornar la carta la mare de l'Adrià. La minyona que li obrí la porta la va fer entrar a la sala on els mobles que l'Adrià evocava en la seva carta la van rebre acollidors i flonjos com ell deia. De seguida que la bona senyora entrà i la va veure, abans que ni l'una ni l'altra haguessin pronunciat una sola paraula, les dues dones es van abraçar.

—El perdones, veritat?—li digué la mare.

—Me l'estimo tant!...—confessà ella, amb un sanglot de sentiment i de felicitat.

—Oh, gràcies, filla meva, gràcies!—exclamà la mare d'Adrià, tot besant-la amorosament a cada galta.

I, de seguida, li preguntà:

—¿Li puc, doncs, escriure que el perdones i que te l'estimes?

Antonieta se la mirà amb un esguard d'infinita tendresa.

—Jo mateixa, si vostè vol, li faré la resposta, que massa ja ha fet per a mi.

Pocs moments després, a casa mateix d'ell, l'Antonieta es posà a escriure a l'Adrià.

La carta començava així:

«Estimat Adrià: Des de casa teva mateix, en la taula del vostre menjador, t'escric aquesta carta. La teva santa mare, la qual estimo ja tant com hauria estimat la meva si hagués viscut, està cosint sota la claror amable de les persianes de la vostra galeria. Aquest sol fet de saber que ens trobem juntes la teva mare i jo, a casa teva mateix, et dirà que ella ja ha fet el pas que tu li demanaves i et donarà a comprendre, abans que jo mateixa t'ho digui quina ha estat la meva resposta. Això ha passat aquest migdia mateix. Jo sortia del despatx amb les meves companyes...»

... ...

JOSEP M.ª FOLCH I TORRES

A L'OFICINA D'OBJECTES TROBATS

—Porti aquest paraigua, i comprovarem si és el que la senyora va perdre.

—Oh, és que s'ha perdut la clau on teníem tots els objectes...

CONVERSA

—Saps, Mercè? Les ties de Tarragona m'han regalat un rellotge igual com el del meu cosí.

—Quin cosí?

—El que jo mateixa t'he anomenat.

CINTETA IGUAL

TARJA

Marta Sedó

S.

Combineu degudament aquestes lletres, fent que donin el nom d'una població catalana.

JHO-TAB-HE

LOGOGRIF NUMERIC

1 2 3 4 5 6	Poble català
1 2 3 3 2	Costum llevantina
3 3 5 6	Aliment
4 2 3	Condiment
6 5	Beguda
1	Consonant

J. FORCADELL

XARADA

Tallat arran és la *prima;*
la *segona* és per menjar;
la *tercera* és per a beure,
i el *total* per netejar.

GABRIEL MORA I ARANA

QUADRAT

(Llegit horitzontalment i vertical)

o o o o
o o o o
o o o o
o o o o

Substituint els zeros per lletres, podreu llegir: Primera línia, classe de tela; 2.ª, part del cos; 3.ª, poble català, i 5.ª, moble.

J. CLOTET

LOGOGRIF NUMERIC

1 2 3 4 5 6 7 8	En les cases
1 2 7 8 2 7 4	Professió
4 7 3 4 5 6	Nom d'home
2 7 4 3 4	Nom de dona
7 8 6 8	Animal
5 4 6	Xifra
1 8	Nota musical
2	Vocal

ENRIC RICART

ACROSTIC

o o L o o
o o A o o
o o U o o
o o R o o
o o A o o

Substituint els zeros per lletres, podreu llegir cinc noms d'home, tots de cinc lletres.

ENRIC IGUAL

JEROGLIFIC

A Beguda A Nota R

CISQUETA S.

SOLUCIONS AL NUMERO PASSAT

Al quadrat: «Seda, Eter, Demà, Aram».
Al logogrif numèric: «Lambert».
Al rombe: «C, Mar, Calaf, Rap, F».
A la tarja: «Bellpuig».
Al segon logogrif numèric: «Flora».
A la xarada: «Capell».
Al jeroglífic: «Gregori».
A l'acròstic: «Empar, Joana, Maria, Elisa, Casta».
A la vaga de vocals:

A Catalunya i a Castella,
el cavall porta la sella.

Imprenta EN PATUFET (E. C.), Muntaner, 22, interior.—Administració: Cardenal Casañas, 4

En Peret, que és poc valent,
veu un ós i fuig corrent.

Dalt d'un arbre s'ha enfilat,
evitant d'ésser menjat.

Però l'ós no es mou d'allí,
i ell només pensa a fugir.

I dels arbres, satisfet,
unes crosses se n'ha fet.